

Själland Runt 2000, tankar
och minnen från SR-2000
med IF-båten SWE-1164
"Lina" från Limhamn.

**Veni
vidi
vici**

"Linas" besättning bestod, liksom förra året, av ägare och rorsman Robert Östman, rorsman Marek Janiec, gast Joakim Nörler och undertecknad gast Mikael Anfford. Vi ju blev överraskande 2:a förra året och skulle försöka försvara den placeringen i år. Joakim satte upp de högsta målet, seger i tävlingen. Vi övriga var något mycket ödmjuka, det kan hända mycket under en tvådygskappsegling.

Spänningen stiger

Det var nästan mörkt när Robert och jag angjorde bryggan i Helsingör efter en mycket variationsrik transportseglat med allt från hagel till stiltje. Väl nere i kojén kom tankar om den kommande kappseglingen och vad den skulle bjuda på. Minnen från fjolåret dök också upp. Ledning efter start, stiltje utanför Ven, kryss i Bögeströmmen och 20 m/s på Kattegatt under hela sista natten och alla konstiga syner vi såg då i vårt helt utmattade tillstånd. Vilka upplevelser skulle vi få i år?

Bra sammansättning

Fredag morgon ansluter sig de två övriga i besättningen. Befälet över gruppen har Marek med sin långa erfarenhet av IF-segling och sin ypperliga överblick över alla de faktorer som är viktiga i en kappsegling. Vi andra har likvärdiga seglingserfarenheter och får nog betraktas som ett komplement till Marek. Vi har alla kappseglat

några år och kan sköta alla sysslor bra, även styra båten. Men det var en förmån att få se hur man kan finputsa alla moment och för egen del fann jag årets seglats mycket lärorik.

Ett vaktschema hade gjorts, men det sprack med en gång. Alla var mycket taggade och ville vara med i sittbrunnen i inledningskedet. Vi fick nog betala för det senare och det kunde ha påverkat slutresultatet till det negativa. Men coachningen av laget är faktiskt viktigare än vaktshemat, och då menar jag att man alltid ska plocka fram den lagmedlem som är bäst i en viss situation. Att få vila är också mycket viktigt under en lång kappsegling, men att göra det vid rätt tidpunkt är inte lätt.

Kanonstart

Alla vet vad som skall göras och "Lina" riggas och seglas snabbt ut ur hamnen. Snart ligger vi och kollar hur vi skall starta och håller ett öga på övriga IF-båtar. Vinden är hård från nordnordväst, strömmen kraftigt sydgående och sjön mycket grov. Känner adrenalinet öka; snart start! Klockar femminutersskottet och lägger oss i läge. Förra året gjorde vi en kanonstart och ledde hela fältet när vi nådde Ven. Vilken känsla att titta bakåt och se 400 spinnakrar jaga oss och inte en kotte föröver!

Starten går! Samma som förra året! Kanonstart! Upp med spinnakern och fri vind. Någon har

sagt att starten är 40% av ett race och det ligger mycket i det. Den känslan man får i det läget är verkligen härlig och man kan rida länge på den vägen. Vi forsar fram söderut i Sundet, det går verkligen fort. Vi passerar Middelfort och har skaffat oss en stor ledning med god koll på de andra i vårt löp.

I detta läget är det lätt att segla väl. Psyket är på topp, och senare i racet kommer vi att upptäcka att just detta är viktigt att bibehålla, om man vill vinna. Natten kommer och vi stävar mot de vita klinterna vid Stevns, vidare in i den grunda Bögeströmmen och mot Kalvehave, som var den första anmälningspunkten.

Full kontroll

Vädret är behagligt och vi bara njuter av seglandet. Vi fortsätter kryssande ut i Storströmmen med vår närmaste IF-konkurrent några hundra meter bakom oss. I skymningen är vi på väg ut i Smålandsfarvattnet. Natten kommer och vädret blir allt tuffare. Sjön blir högre, vi ligger och kryssar och den danska IF som skuggat oss har fått kontakt. I sittbrunnen finns nu jag och Marek och vi diskuterar dansken som Marek har stor respekt för. Jag minns en replik från Marek: "Den där Finn, han är god på kryssen, men va fan, vi går ju bättre nu när vågorna blir större!".

Våra ego växer och helt plötsligt har avståndet vuxit igen. Kryssen fortsätter i hård vind och allt grövre sjö över "orena" vatten, men vi har total kontroll på läget. Skeppare Robert sitter nere i ruffen med sjökort och GPS och kan lotsa oss mellan stenar och grund trots att vi bara ser diverse lanterner och de närmaste brottsjöarna.

Brytande sjö

Det som plötsligt händer nu är en mycket obehaglig upplevelse och det är bara turen som gör att vi i sittbrunnen inte lämnar båten och kanske denna jord för gott. Vågorna som vuxit till sig ordentligt under denna del av seglingen börjar bli riktigt obehagliga och rätt som det är bryter en jättevåg och sköljer från lovart in över sittbrunnen.

Jag bara lyfts rakt upp och håller på att åka överbord. Tittar akteröver och ser Marek ligga raklång på toppen av vägen. Med ett brak landar vi som tur är inne i båten och kravlar upp på kanten igen. Till saken hör att jag väger 100 kg och det räddade mig. Det som räddade rorsman var att han aldrig släppte pinn och fick tag i storskotet med andra handen. Man kan tycka det var korkat att inte selarna var på men i stridens hetta var detta inte det första vi tänkte på utan bara kappsegling.

Vi tappar ledningen

Tiden vid den andra anmälningspunkten nästa morgon visade att vi gjort en mycket bra kryss under natten och slagit flera Späckhuggare på sträckan. Vi stävade vidare norrut och vädret blev soligt. Prognoserna hade spått vindvrid från nordväst mot väst.

Den danska IF-båten med Finn och en kompis till Robert, vid namn Martin Dyxenborg hade kommit ikapp vid Stora Bältbron och tagit några hundra meters ledning. Vi låg mellan dansken och land och seglade mycket på att få honom bakom oss igen. Vi kom längre och längre ut och samtidigt blev vinden allt svagare. Plötsligt såg vi att Finn parkerade och vi visste att vi också skulle göra det om vi inte slog in mot land igen. Vi gick nu mycket långsamt tillbaka, men vi rörde oss. Värre var att vi såg flera båtar som låg nära land som gick snabbare än vi. Mycket snabbare! Vi såg inte om det var våra IF-konkurrenter, men vi gissade att någon eller några av dem som passerade oss säkert var det. Humöret sjönk och den där känslan av att rida på vägen försvann, men vi fortsatte den inslagna vägen mot kusten. På väg in fick vi vårt gynnsamma vrid. Vi kunde hålla upp udden vid Kalundborg och humöret kom tillbaka sakta men säkert. Väl utanför udden fick vi kontakt med en annan dansk IF. Senare fick vi veta att detta var hans hemmavatten och att han visste att vägen vid land längs Själlands västkust oftast var snabbare vid svaga vindar. Nu gällde det att snabbt börja kappsegla

igen. Några "tappade sugar" fanns det inte plats för, men för sig själv undrade man så smått hur många som passerat.

När vi började köra mot den nya dansken märkte vi att han satte sin spinnaker lite konstigt, först ner med genuan och sen upp med spinnakern. Vi tydde detta som klantigt och tänkte att en som seglar så inte kan ha en framskjuten placering i loppet. Detta gjorde att vi återigen var nära att tappa sugen.

Nattlig spinnakerslör

Natten kom och seglatsen fortsatte med spinnakerslör. Det som förra natten varit en självklarhet, att hålla koll på motståndarna och seglingen, hade denna natt förvandlats till något annat. Båten gick inte riktigt lika bra i den branta slören och snart hade vi ingen koll på dansken. När vi närmade oss Gilleleje höll han på att överraskande täcka oss, för vi förväxlade honom med en större och snabbare båt. Men vi redde upp situationen och stävade med dansken hack i häl de sista tiotalet sjömil mot målet i Helsingör. Vi hade nu någon att fajtas med och bestämde att sist av oss två skulle vi definitivt inte bli. Racer gick vidare in i Sundets mynning. Vinden vred emot och spinnakrarna åkte upp och ner. Dansken gick inne vid land, men vi valde en vidare båge för att komma ut och få hjälp av strömmen. Det visade sig vara ett bra drag och Mareks fantastiska förmåga att få båten att gå även i mycket svaga vindar gjorde att vi slog dansken som parkerat en stund vid land.

Har alla redan åkt?

Trots en bra avslutning gick vi i mål lite molokna och trötta. Väl inne i hamnen var det väldigt liten aktivitet, inga av de kända IF-arna syntes till. I vår lite negativa sinnesstämning trodde att alla åkt hem och att vi hade kommit i mål åtskilliga timmar efter täten, trots att det var mycket tidig morgon och den seglade tiden därmed ganska bra. Vi lade till vid en ledig plats och Robert och jag tågade upp till tävlingstältet. När vi korn

fram till disken och anmälde oss sa kvinnan på klingande danska - Ja, di er den første IF. - Vad? Vi hade vunnit! Både Robert och jag blev först förvånade och sedan mycket glada. Vi kunde knappt fatta vad som hade hänt. Med lätta steg gick vi ner till båten igen för att berätta för Jocke och Marek och det blev stora famnen, gammeldansk och allt möjligt annat.

Dansken hade kommit in i hamnen några minuter innan vi kommit tillbaka från tävlingstältet. Han hade trott att vi fajtats om andra platsen och att Finn vunnit. Han berättade att hans "klantighet" berodde på ett brustet spinnakerfall och att de måst använda genuafallet för spinnakern.

Hem igen

Trötta men glada fortsatte vi med seglandet, ty båten måste hem. Joakim hade mönstrat av och vi var tre att transportera hem "Lina" till Limhamn. Om jag skall summera mina upplevelser, tror jag att den största lärdomen var att man ska segla säkert. Att hamna i vattnet i mörkret under kryssen i Smålandsfarvattnet är förenat med livsfara. Selen ska vara på och det i god tid innan den behövs. Och att segla och samtidigt halvsova är inte bra. Ur kappseglingssynpunkt ligger den viktigaste lärdomen på det psykologiska planet. Man får aldrig ge upp även om man tror sig ha blivit omseglad. Nej, fortsätta att segla bara, och ta nya tag. Sätta upp nya mål, men framför allt, håll humöret uppe! Coachningen av laget är viktig. Rätt man ska vara uppe vid rätt tillfälle. Planera framåt så den som behövs mycket i sittbrunnen vilar så fort tillfälle ges.

Det har varit roligt att få deltaga i denna besättnings Själland Runt-äventyr och den erfarenhet det givit mig är mycket värdefull. Det har dessutom varit en förmån att få segla med Marek som på ett mycket behagligt sätt delat med sig av sina kunskaper och erfarenheter.

*Navigare lajban est.
Mikael Anfjord, IF SWE 1413*